

Sygn. akt II Ca 472/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 sierpnia 2013r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy, II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Maria Kołcz

Sędziowie: SO Jerzy Dydo

SR Maciej Ejsmont (del.)

Protokolant: Alicja Marciniak

po rozpoznaniu w dniu 20 sierpnia 2013r. w Świdnicy

na rozprawie

sprawy z powództwa (...)Spółki z o.o. w D.

przeciwko D. M.

o zapłatę 11.294,26zł

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie

z dnia 23 kwietnia 2013r., sygn. akt I C 443/11

I zmienia zaskarżony wyrok w pkt I, III, IV i V w ten sposób, że oddala powództwo również co do kwoty 10.090,38zł wraz odsetkami ustawowymi i zasądza od strony powodowej na rzecz pozwanego 2.400zł tytułem kosztów procesu;

II zasądza od strony powodowej na rzecz pozwanego 1.200zł kosztów postępowania apelacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 kwietnia 2013 r. Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie zasądził od pozwanego D. M. na rzecz strony powodowej(...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w D. kwotę 10.090,38 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 21 grudnia 2011 roku do dnia zapłaty (pkt I), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt II), nie obciążył pozwanego obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz strony powodowej (pkt III), nakazał pozwanemu, aby zapłacił na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie kwotę 2.366,60 zł tytułem uiszczenia kosztów sądowych, od których strona powodowa została zwolniona oraz zwrotu wydatków tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa (pkt IV), a także zasądził od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie na rzecz adwokata K. N. z Kancelarii Adwokackiej w D. kwotę 2.952 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu (pkt V).

Sąd I instancji ustalił, że w dniu 08 grudnia 2010 r., strona powodowa (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w D. zawarła z pozwanym D. M. umowę zlecenia, na mocy której pozwany zobowiązał się do sprzedaży wyrobów

cukierniczych oraz pozostałych będących w ofercie handlowej powodowej Spółki na terenie województwa (...) i okolic na kwotę co najmniej 25.000 zł miesięcznie brutto. W celu wykonania tej umowy pozwany otrzymał od strony powodowej wolny od wad samochód służbowy marki F. (...) o numerze rejestracyjnym (...), a pozwany zobowiązał się do używania tego pojazdu wyłącznie do celów służbowych i do dbania o utrzymanie samochodu w nienaganej czystości, a także do pokrycia kosztów naprawy tego samochodu w przypadku stwierdzenia uszkodzeń wynikających z jego winy lub w przypadku kradzieży wynikającej z jego niedbałości.

Przedmiotowa umowa została zawarta na okres próbny od dnia 08 grudnia 2010r. do dnia 31 grudnia 2010 r. Po wygaśnięciu tej umowy stronie ustnie ją przedłużyły na dalszy okres na dotychczasowych warunkach.

W dniu 11 stycznia 2011 r., pozwany zawracał przedmiotowym pojazdem na skrzyżowaniu i w efekcie w sposób zawiniony doprowadził do zderzenia z innym pojazdem, w wyniku czego został uszkodzony prawy bok, rama i podłoga spornego samochodu. Koszt naprawy tych uszkodzeń wyniósł 10.090,38 zł brutto. Pismem z dnia 12 stycznia 2011 r., strona powodowa poinformowała pozwanego o rozwiązaniu z nim ustnej umowy zlecenia, a pismem z dnia 29 lipca 2011 r., strona powodowa wezwała pozwanego do zapłaty kwoty 11.294,26 zł, w terminie do dnia 10 sierpnia 2011 r. Pozwany odmówił zapłaty dochodzonej kwoty powołując się na to, że do kolizji nie doszło z jego winy, a zawarta przez strony umowa był umową o prace na czas oznaczony.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd uznał powództwo za uzasadnione w znacznej mierze. Przesądził, że na podstawie łączącej strony umowy powstał zwykły stosunek zlecenia, a nie stosunek pracy. W związku z tym wiążące dla stron były postanowienia tej umowy, także w zakresie odpowiedzialności pozwanego za zawinione uszkodzenie spornego pojazdu. Skoro więc pozwany uszkodził ze swojej winy ten pojazd, to tym samym obowiązany jest ponieść koszty jego naprawy, które wyniosły 10.090,38 zł. W tej części należało więc uwzględnić powództwo i oddać dalej idące żądanie pozwu. O ustawowych odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c., zgodnie z żądaniem wskazanym w pozwie. W oparciu o art. 102 k.p.c. Sąd odstąpił od obciążania pozwanego kosztami procesu na rzecz powoda, z uwagi na jego trudną sytuację materialną. Obowiązek zwrotu wydatków przez pozwanego jest konsekwencją art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych oraz art. 113 ust. 1 w zw. art. 83 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych. Wedle zaś przepisu art. 29 ust. 1 Ustawy z dnia 26 maja 1982 roku – Prawo o adwokaturze (tekst jednolity – Dz.U. z 2009 roku, Nr 146, poz. 1188 z późn. zm.), koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu ponosi Skarb Państwa. W związku z tym, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu D. M. z urzędu, należało przyznać adwokatowi K. N. z Kancelarii Adwokackiej w D. kwotę 2.400 zł wraz z podatkiem VAT w kwocie 552 zł, co daje łącznie kwotę 2.952 zł.

Wyrok Sądu Rejonowego w pkt I, III i IV zaskarżył pozwany, zarzucając mu naruszenie przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia tj. :

1. art. 233 § 1 k.p.c. polegające na dowolnej w miejsce swobodnej ocenie dowodów w szczególności :

- nieuwzględnieniu dowodów wskazujących na fakt, iż w chwili zdarzenia powodującego szkodę majątkową, pojazd nie posiadał ważnego przeglądu technicznego, co doprowadziło do odmowy przez ubezpieczyciela wypłaty odszkodowania,

- bezkrytycznym przyjęciu, że skoro pozwany ponosił odpowiedzialność za zawinione uszkodzenie powierzonego mu przez powoda pojazdu, to obowiązany jest ponieść koszt jego naprawy, bez względu na zawinione działanie powoda w zakresie ważnego przeglądu technicznego pojazdu,

- bezkrytycznym przyjęciu, że wina pozwanego jest oczywista i nie wymaga wyjaśnienia z uwagi na przyjęcie przez niego mandatu karnego,

które to naruszenia doprowadziło w konsekwencji do :

2. błędu w ustaleniach faktycznych polegającego na nieprawidłowym ustaleniu, że pozwany zobowiązany jest ponieść koszt naprawy uszkodzonego ze swojej winy pojazdu w sytuacji, w której ubezpieczyciel odmówił wypłaty odszkodowania, wobec braku ważnego przeglądu technicznego pojazdu.

Nadto wyrokowi zarzucił naruszenie w części jego uzasadniania, naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. polegające na niewskazaniu przyczyn, dla których dowodowi zaniedbania przez powoda, a to treści przesłuchania samego powoda oraz korelujących z tym twierdzeń pozwanego, polegającego na przyznaniu okoliczności braku ważnego przeglądu technicznego pojazdu, a tym samym przyczynienia się do odmowy wypłaty odszkodowania przez ubezpieczyciela, odmówiono wiarygodności i mocy dowodowej, a jednocześnie nie analizowano związku przyczynowego pomiędzy tymże zaniedbaniem a szkodą dochodzoną od pozwanego.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości ewentualnie w części poprzez miarkowanie należnego odszkodowania, ewentualnie o uchylenie orzeczenia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy uzupełniająco ustalił :

Powód miał wykupione ubezpieczenie autocasco pojazdu.

Bezsporne.

Pismem z 31 marca 2011 r. ubezpieczyciel powoda – Powszechny Zakład Ubezpieczeń Społecznych S.A. w W. odmówił przyznania odszkodowania w ramach ubezpieczenia autocasco, z uwagi na upływ terminu ważności badania technicznego pojazdu w dniu 05 grudnia 2010 r.

Dowód : pismo ubezpieczyciela z dnia 31.03.2011 r. k. 29

Sąd Okręgowy zważył :

Apelacja okazała się uzasadniona, w części w jakiej zarzucono zaskarżonemu orzeczeniu naruszenie przepisu art. 233 § 1 k.p.c. Należy zgodzić się z pozwanym, iż Sąd Rejonowy ustalając stan faktyczny sprawy pominął kwestię związaną z brakiem ważnego przeglądu technicznego pojazdu, co ma istotne znaczenie z punktu widzenia odpowiedzialności pozwanego za powstałą szkodę. Jakkolwiek bowiem wina skarżącego za kolizję drogową nie budzi wątpliwości, to jednak nie przesądza automatycznie o zasadności roszczenia odszkodowawczego.

Umowa zlecenia została zwarta między stronami w dniu 08 grudnia 2010 r. i w celu jej wykonania zleceniobiorca otrzymał wolny od wad (w świetle umowy) samochód służbowy F. (...). Zobowiązał się przy tym do pokrycia kosztów naprawy w przypadku stwierdzenia uszkodzeń wynikających z jego winy lub w przypadku kradzieży powstałej wskutek jego niedbałości (§ 1). Równocześnie z nadesłanego przez ubezpieczyciela pisma z dnia 31 marca 2011 r. wynika, że termin ważności badania technicznego wskazanego samochodu upłynął z dniem 05 grudnia 2010 r. Powód nie kwestionował tego faktu. Tym samym stwierdzić należało, że w chwili zawarcia umowy z pozwanym wydany mu pojazd nie posiadał ważnego badania technicznego. Nie można zatem przyjąć za pewnik, iż był wolny od wad (§ 1 umowy). Kwestia ta ma jednak wtórne znaczenie. Stosownie bowiem do art. 81 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. 2012 r., 1137 j.t.) obowiązek przedstawienia pojazdu samochodowego do badania technicznego obciąża jego właściciela, nie zaś posiadacza czy też użytkownika, a konsekwencją braku ważnego badania jest zatrzymanie dowodu rejestracyjnego przez policjanta – art. 132 ust. 1 pkt 2 kodeksu drogowego. Powód nie może zatem przerzucać odpowiedzialności za brak ważnego badania technicznego na pozwanego. Ponadto powód powinien wykonać je do dnia 05 grudnia 2010 r., a zatem na co najmniej 3 dni przed zawarciem umowy z pozwanym. Umowa zlecenia, w szczególności § 1, w żaden sposób nie modyfikuje ustawowego obowiązku właściciela pojazdu w tym zakresie, a tym samym nie mogła stanowić podstawy do przeprowadzenia badania technicznego przez zleceniobiorcę.

Koleją kwestią istotną dla rozstrzygnięcia przedmiotowego sporu jest ustalenie, że użytkowany przez pozwanego pojazd posiadał wykupione autocasco. Jest to co prawda ubezpieczenie dobrowolne, niemniej nie można pomijać, że taka ochrona została mu przez powoda zapewniona. Zgodnie zaś z pismem ubezpieczyciela z dnia 31.03.2011 r. powód z własnej winy pozbawił się możliwości wypłaty odszkodowania, wskutek zaniedbania ciężącego na nim obowiązku przeprowadzania badania rejestracyjnego. Stanowisko takie nie może być jednak w rzeczywistości przesądzać o zwolnieniu zakładu ubezpieczeń z odpowiedzialności. Zgodnie z art. 827 § 1 k.c. ubezpieczyciel jest wolny od odpowiedzialności, jeżeli ubezpieczający wyrządził szkodę umyślnie; w razie rażącego niedbalstwa odszkodowanie nie należy się, chyba że umowa lub ogólne warunki ubezpieczenia stanowią inaczej lub zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności. (...) S.A. w W. powołał się na postanowienia ogólnych warunków ubezpieczenia autocasco, wobec czego powód skierował swoje roszczenia do pozwanego. Kwestia braku odpowiedzialności ubezpieczyciela co oczywiste nie mogła być przedmiotem badania Sądu w niniejszej sprawie, niemniej jednak Sąd Okręgowy jest zdania, że nie można a priori przyjąć słuszności odmowy wypłaty odszkodowania przez (...) SA. Umowa ubezpieczenia pełni bowiem funkcję ochronną i przy wykładni jej postanowień nie może tracić z pola widzenia tego jej zasadniczego celu. Zachodzi też przy tym konieczność prawidłowej oceny dopuszczalności klauzul zawartych w ogólnych warunkach ubezpieczenia w kontekście art. 385³ k.c.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w pkt I, III, IV, i V w oparciu o art. 385 k.p.c. Tym samym powód, jako strona przegrywająca obowiązany jest w myśl art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. zwrócić pozwanemu koszty procesu, na które składa się kwota 2.400, zł kosztów zastępstwa procesowego (§ 6 pkt 5 Rozporządzenia ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.). O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i § 6 pkt 5 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 w/ w rozporządzenia. Równocześnie Sąd wskazuje, że mimo ustanowienia dla pozwanego pełnomocnika z urzędu koszty zastępstwa procesowego zostały zasądzone od powoda, a nie od Skarbu Państwa, z uwagi na § 21 cyt. Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości.